

Ο Ελαιώνας της Αθήνας: «ανάπλαση» ή τσιμεντοποίηση;

Λίγα ιστορικά στοιχεία

Ο Ελαιώνας έλκει το όνομά του από την παλιότερη χρήση της γης του. Ο Ελαιώνας ήταν μια ελαιόφυτη κοιλάδα που εκτεινόταν από τους πρόποδες της Πάρνηθας, της Πεντέλης και του Υμηττού και έφτανε μέχρι το Δαφνί, τον Πειραιά και το Φάληρο, ακολουθώντας παράλληλη πορεία με τον Κηφισό, το σημαντικότερο, από την αρχαιότητα, ποτάμι της Αττικής. Ο κυρίως ελαιώνας εκτεινόταν στο βόρειο τμήμα αυτής της κοιλάδας, φτάνοντας νότια μέχρι την Πέτρου Ράλλη. Εκτός από τα χιλιάδες ελαιόφυτα στρέμματα, η κοιλάδα αυτή στο βόρειο τμήμα της

περιλάμβανε πολλούς βοσκότοπους, καλλιέργειες δημητριακών και αμπελιών, αλλά και ανθοκαλλιέργειες κοντά στις όχθες του ποταμού. Οι λαχανόκηποι του Ρέντη αποτελούσαν τη νότια απόληξη του Ελαιώνα, εκεί όπου το έδαφος προσφερόταν περισσότερο για καλλιέργειες λαχανικών και οπωροφόρων δέντρων.

Ενας ακόμα λόγος, που σχετίζεται με τη φυσική γεωγραφία της κοιλάδας του Ελαιώνα και έχει θετικές συνέπειες στο κλίμα, καθιστά πολύτιμη την ύπαρξή της: η διάταξή της από βορειοανατολικά προς νοτιοδυτικά και η κατάληξή της στη θάλασσα, στοιχεία που επιτρέπουν την κυκλοφορία των βοριάδων και της θαλασσινής αύρας.

Μετά το 1922 η πολεοδομική κατάσταση της Αθήνας αλλάζει ραγδαία. Η εγκατάσταση των προσφύγων, και ιδίως του πιο εξαθλιωμένου τμήματός τους, γίνεται στο δυτικό Λεκανοπέδιο. Ο πληθυσμός της πόλης αυξάνεται αλματωδώς, η οικοδόμηση είναι πλέον εντατική, με σαφή υποχώρηση της γεωργικής γης, των κήπων (εκτός των αρδευόμενων και των λαχανόκηπων, που επιβιώνουν μέχρι την πρώτη μεταπολεμική εποχή), των δασών και των βοσκότοπων. Η βιομηχανία αναπτύσσεται, και τα εργοστάσια εγκαθίστανται κυρίως στην Πειραιώς και στο Μοσχάτο, αλλά και στον Ρέντη.

Μετά τον πόλεμο, στην περιοχή δημιουργούνται συνοικισμοί, μικρές βιοτεχνίες και αποθήκες, ενώ από τη δεκαετία του '50 εγκαθίστανται πολλές βιομηχανικές μονάδες, αποθήκες, καθώς και το εργοστάσιο-αμαξοστάσιο των ΣΕΚ και των ΣΠΑΠ. Στο τέλος της δεκαετίας του '50, η κατασκευή των εθνικών οδών Κορίνθου και Λαμίας ελκύει στην ευρύτερη περιοχή νέες και παλιές βιομηχανίες, παίρνοντας την πρωτοκαθεδρία από την περιοχή Ρουφ-Πειραιώς.

Τη δεκαετία του '80 αναπτύσσονται οι μεταφορικές εταιρείες, ενώ από τη δεκαετία του '90 αντιστρέφεται το κλίμα και εκδηλώνεται η αποβιομηχάνιση της περιοχής. Πολλές επιχειρήσεις αφήνουν πίσω τους έρημα κτίρια προκειμένου να μετεγκατασταθούν σε φθηνότερες χώρες παραγωγής. Σήμερα σε όλη τη βιομηχανική περιοχή του Ελαιώνα εξακολουθούν να εργάζονται πάνω από 30.000 άτομα, στην πλειονότητά τους αλλοδαποί. Σύμφωνα με στοιχεία του ΥΠΕΧΩΔΕ, οι βιομηχανίες και οι βιοτεχνίες του Ελαιώνα στη δεκαετία του '80 συμμετείχαν στο νέφος με 18% ως προς τον καπνό, με 24% ως προς το διοξείδιο του θείου και με 15% ως προς τα οξείδια του αζώτου.

Συνοψίζοντας την ιστορική ανασκόπηση θα δούμε ότι μια, για αιώνες, περιστασική αγροτική/εξοχική περιοχή ενσωματώθηκε στην πόλη μέσα σε μερικές δεκαετίες, παίζοντας το ρόλο του

αποδέκτη επιβαρυντικών για το περιβάλλον λειτουργιών. Από τόπος υπερτοπικού πρασίνου και αγροτικής παραγωγής γύρω από την πόλη και στη συνέχεια μέσα σ' αυτήν, μετατράπηκε σιγά σιγά σε υπερτοπική «κωματερή» οχλουσών αστικών χρήσεων.

Η φρενήρης οικιστική ανάπτυξη της Αθήνας, που οφειλόταν στην αλόγιστη κερδοσκοπία πάνω στη γη, εξωθούσε όλες τις ασυμβίβαστες με την οικιστική ανάπτυξη χρήσεις στις μη ενταγμένες στο σχέδιο πόλεως περιοχές, που, επιπλέον, έπρεπε να πληρούν ορισμένα κριτήρια εξυπηρέτησης αυτών των χρήσεων: στην αρχή να προσφέρουν τη φυσική υποδομή για τα πρωτοεμφανιζόμενα κεραμοποιεία, σαπυνοποιεία, βυρσοδεψεία κ.λπ. (ομαλό έδαφος, πρόσφορο για αργιοληψίες, άφθονα υπόγεια ύδατα κ.λπ.) και στη συνέχεια να εξυπηρετούν τις μεγάλες βιομηχανίες της δεκαετίας του '50 και του '60: να είναι κοντά τόσο στην αγορά της Αθήνας και του Πειραιά όσο και στους μεγάλους υπεραστικούς άξονες. Τα κριτήρια αυτά πληρούσαν ιδανικά οι περιοχές του Ελαιώνα που βρίσκονταν ανάμεσα στην Αθήνα και τον Πειραιά: το Μοσχάτο, ο Άγ. Ι. Ρέντης κ.λπ.

Όμως στα κριτήρια χωροθέτησης της βιομηχανίας δεν φαίνεται να περιλαμβάνονταν η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και η διατήρηση της αγροτικής παραγωγής, αλλά η άνευ όρων εξυπηρέτηση του βιομηχανικού κεφαλαίου και της βιομηχανικής ανάπτυξης. Έτσι, όχι μόνο τοποθετούνταν μέσα στην πόλη ένας ρυπογόνος παράγοντας, αλλά ταυτόχρονα (πράγμα που τελικά ήταν πιο σημαντικό) αφαιρούνταν ένα ζωογόνο για το περιβάλλον και τη ζωή των κατοίκων σύστημα: ο Ελαιώνας, με τη γεωργική και κτηνοτροφική παραγωγή και την πλούσια κλωρίδα και πανίδα.

Αλλά ίσως ο πιο σημαντικός παράγοντας ήταν το ιδεολογικό υπόβαθρο που επέτρεπε την επικράτηση αυτών των τάσεων και διαπερνούσε, σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό, ολόκληρη την κοινωνία και όλες σχεδόν τις πολιτικές τάσεις: η θεοποίηση της ανάπτυξης και η αντίληψη ότι το συγκεκριμένο αναπτυξιακό μοντέλο ήταν στις γενικές του κατευθύνσεις μονόδρομος. Αυτή η αντίληψη για την πρόοδο συνήθως υποτιμά ή απαξιώνει συλλήβδην αγαθά και τρόπους ζωής που είναι συνδεδεμένα με το «παλιό» ή, τουλάχιστον, δεν επιτρέπει μια νηφάλια κριτική και μια ουσιαστική αντίσταση σε κάποιες βασικές παραμέτρους αυτού που κάθε φορά παρουσιάζεται ως πρόοδος.

Μια αντίστοιχη φάση συναίνεσης σε μια αστική ανάπτυξη που αυτή τη φορά προχωράει με βασικό μοχλό τη μαζική ψυχαγωγία και την κατανάλωση πιστεύουμε ότι βιώνουμε σήμερα. Η

τελευταία εικοσαετία είναι περίοδος αποβιομηχάνισης για την Ελλάδα, με την παγκόσμια οικονομία να αναπτύσσεται κυρίως γύρω από την εμπορευματοποίηση της πληροφορίας και των νέων τεχνολογιών. Σ' αυτή την παγκοσμιοποιημένη οικονομία, οι πόλεις γίνονται τα πεδία εμπορευματοποίησης του ελεύθερου χρόνου και της αναψυχής, με τεράστια ποσά να επενδύονται σ' αυτό τον τομέα. Έτσι, οι παλιές βιομηχανικές ζώνες αναπλάθονται και προσφέρονται κυρίως στη μαζική διασκέδαση και την κατανάλωση. Η Αθήνα, ακολουθώντας αυτή την τάση επενδύει σ' αυτό τον τομέα. Όμως κάτι τέτοιο είναι σίγουρο ότι θα επιφέρει μεγάλη οικιστική ανάπτυξη στην περιοχή, θα αυξήσει (τις ήδη υψηλές, εν αναμονή των αναπλάσεων) τιμές γης και θα προωθήσει έναν καταναλωτικό τρόπο οικειοποίησης του χώρου.

Πού είναι;

Ο Ελαιώνας είναι μια περιοχή η οποία εκτείνεται χοντρικά 5 χλμ. από τη μια πλευρά του και 2 χλμ. από την άλλη. Περικλείεται από τις οδούς Καβάλας, Κηφισού, Θηβών, Πειραιώς στο κέντρο του λεκανοπεδίου. Διοικητικά ανήκει σε 5 δήμους: Αθήνας, Αιγάλεω, Περιστερίου, Ταύρου, Ρέντη. Πρόκειται για μια κατά βάση αδόμητη περιοχή 9.500 στρεμμάτων με ορισμένες ρυπογόνες βιομηχανίες, μικρές οικογενειακές κατά κύριο λόγο βιοτεχνίες, πρακτορεία μεταφορών και ελάχιστους κατοίκους.

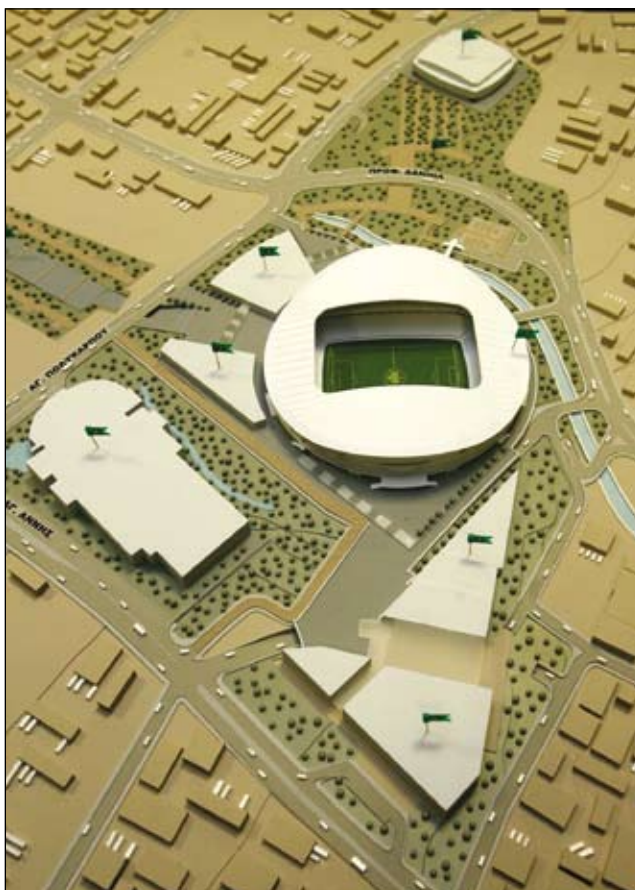
Από τη μεταπολίτευση και μετά ο Ελαιώνας αποτέλεσε πρόκληση για προοδευτικούς αρχιτέκτονες και πολεοδόμους και γενικότερα για την αριστερά, εκπονήθηκαν μελέτες, διοργανώθηκαν ημερίδες κ.λπ. Η πίεση που ασκήθηκε εκείνη την εποχή οδήγησε τον τότε υπουργό ΠΕΧΩΔΕ Λαλιώτη στη δημιουργία κοινόχρηστου πράσινου στην περιοχή της τάξης του 35% της συνολικής έκτασης. Αυτό σήμαινε ότι 3.500 στρ. περίπου θα έπρεπε να γίνουν πράσινο. Για να καταλάβουμε το μέγεθος να σημειώσουμε ότι το Πεδίο του Αρεως είναι 360 στρ.

«Διπλή ανάπλαση» ή διπλή τσιμεντοποίηση;

Όλοι έχουμε ακούσει για τη λεγόμενη «διπλή ανάπλαση». Είναι ίσως το πιο καλό παράδειγμα για το πώς μπορεί να διαστραφεί το περιεχόμενο μιας λέξης. Αυτό που επιχειρείται να γίνει στον Ελαιώνα είναι το αντίθετο της ανάπλασης μια και αντί για δέντρα φυτεύουν κτίρια. Δεν χρειάζονται πολλά νούμερα για να αποδειχτεί αυτό. Αρκεί μια ματιά στη μακέτα του ίδιου του κ. Νικήτα Κακλαμάνη, που δείχνει το πρώτο πιλοτικό βήμα στη λεγόμενη περιοχή παρέμβασης που έχει επιφάνεια 250 στρέμματα (για να υπάρχει ένα μέτρο σύγκρισης ο Εθνικός Κήπος είναι 150 στρέμματα ενώ το Πεδίο Άρεως 360 στρέμματα). Ο κ. Δήμαρχος λέει ότι το 55% της περιοχής που φαίνεται στη μακέτα, δηλαδή τα 135 στρέμματα από το σύνολο των 250, είναι «πάρκο». Από τη μακέτα όμως προκύπτει ότι το υποτιθέμενο πάρκο των 135 στρεμμάτων στον Ελαιώνα είναι ένα «πάρκο κτιρίων» και όχι αυτό που εννοούμε όλοι μας όταν μιλάμε για πάρκο. Συνοπτικά στην περιοχή των 250 στρεμμάτων σχεδιάζεται να κατασκευασθούν:

- το νέο MALL, ιδιοκτησίας του Μπ. Βωβού, 70.000 τετρ. μέτρων υπέργειων και 62.000 τετρ. μέτρων υπόγειων.

- ένα δημαρχιακό μέγαρο 24.000 τετρ. μέτρων, με υπόγειο 26.500 τετρ. μέτρων
- ένα ακόμη «εμπορικό και πολιτιστικό κέντρο» από το Δήμο Αθηναίων, που το πιο πιθανό είναι να υλοποιηθεί μέσω ΣΔΙΤ. Άλλα 18.500 τετρ. μέτρα υπέργεια.
- το νέο γήπεδο της ΠΑΕ ΠΑΟ, 35.000 θεατών, με εμπορικούς χώρους και βοηθητικές εγκαταστάσεις, συνολικά 44.500 τετρ. μέτρων υπέργειων και 29.000 τετρ. μέτρων υπόγειων
- το νέο κλειστό γήπεδο μπάσκετ-βόλεϊ του «ερασιτέχνη» ΠΑΟ, 10.000 θεατών, 8.500 τετρ. μέτρων
- ένας ακόμη υπόγειος χώρος στάθμευσης 37.000 τετρ. μέτρων
- μια λεωφόρος ταχείας κυκλοφορίας, που διασχίζει κάθετα το «πάρκο», η οποία πρακτικά ακυρώνει κάθε δυνατότητα ανασύστασης του βιότοπου του ρέματος Προφήτη Δανιήλ (φαίνεται με γαλάζιο χρώμα) που σήμερα φυσικά βρίσκεται σε τραγική κατάσταση

Ανάμεσα σε όλες αυτές τις κατασκευές, η επαχθέστερη είναι αναμφισβήτητο το MALL. Από άποψη κυκλοφοριακής και περιβαλλοντικής επιβάρυνσης **το MALL ισοδυναμεί με 10 γήπεδα**. Η επισκεψιμότητά του σύμφωνα με την Περιβαλλοντική Μελέτη του ίδιου του Βωβού ανέρχεται σε 34.000 επισκέπτες κατά μέσο όρο κάθε ημέρα (12,4 εκατ το χρόνο = 34.000 X 365), όταν το γήπεδο θα φέρνει στην περιοχή το ίδιο πλήθος αλλά, κατά μέσο όρο, κάθε 10 μέρες.

Συμπερασματικά η λεγόμενη «ανάπλαση» προβλέπει την κατασκευή **320.000 τετρ. μέτρων κτιρίων, τα οποία συνολικά θα προσελκύουν στις ώρες αιχμής περί τα 9.000 αυτοκίνητα**.

Το πιο σημαντικό: όλα αυτά γίνονται πάνω σε ένα χώρο, κατοχυρωμένο από το 1995 (με Προεδρικό Διάταγμα του τότε υπουργού ΠΕΧΩΔΕ Κ. Λαλιώτη), ως «κοινόχρηστο πράσινο». Δεν πρόκειται απλά για τσιμεντοποίηση αλλά για την πιο ακραία εκδοχή τσιμεντοποίησης, τη μετατροπή του προβλεπόμενου κοινόχρηστου πράσινου σε μπετόν. Πιθανόν για τους υπερασπιστές αυτού του τύπου «ανάπλασης», η Αθήνα να μην χρειάζεται πλέον «πράσινους πνεύμονες». Η καταστροφή της Πάρνηθας δεν τους λείπει τίποτα. Σωστότερα, γι' αυτούς, τόσο η καταστροφή της Πάρνηθας, όπως και η καταστροφή της Πεντέλης παλιότερα, όσο και οι ελεύθεροι χώροι μέσα στην πόλη, δεν είναι τίποτα άλλο παρά μια μεγάλη ευκαιρία για επενδύσεις και μάλιστα επενδύσεις ενός συγκεκριμένου τύπου –μόνο αυτό γνωρίζουν: κτίρια, χωρίς κανέναν γενικότερο σχεδιασμό, χωρίς τις αναγκαίες υποδομές, με αδιαφορία για τις κοινωνικές ανάγκες.

η μεθόδευση

Δεν προέκυψε τυχαία αυτό το τερατούργημα. Αντίθετα συνέκλιναν διάφοροι παράγοντες και διαδικασίες.

Ενώ ο χώρος είναι χαρακτηρισμένος ως «κοινόχρηστο πράσινο» από το 1995 ο Δήμος Αθηναίων δεν προχωρά στις αναγκαίες απαλλοτριώσεις. Η βάση όλου του ζητήματος είναι το ότι ο **Δήμος Αθηναίων «δεν βρήκε» τα 45 εκατ. ευρώ που απαιτούνταν για την απαλλοτρίωση του οικοπέδου της ΕΤΜΑ (που μετέπειτα αγόρασε ο Βωβός σε παραπλήσια τιμή)**. Ένα οικοπέδο 100 στρεμμάτων. Που αν τότε είχε απαλλοτριωθεί τότε οι τιμές της γης θα παρέμεναν χαμηλές και κατά συνέπεια όλες οι υπόλοιπες απαλλοτριώσεις θα γίνονταν σε πολύ χαμηλές τιμές. Πρακτικά όσα χρήματα ξοδεύει σήμερα ο Δήμος Αθηναίων για την αγορά 130 στρεμμάτων, τόσα και μάλλον λιγότερα θα χρειάζονταν το 2004 για να απαλλοτριώσει το σύνολο των 250 στρεμμάτων. Αλλά τότε δεν έκανε αυτή την απαλλοτρίωση, όχι γιατί δεν είχε χρήματα, αλλά γιατί ήθελε να πυροδοτήσει την είσοδό του real estate στην περιοχή.

Ο Ελαιώνας συνεχίζει να αποτελεί μια μαύρη τρύπα δίπλα στο κέντρο της Αθήνας. Εκτός σχεδίου μέχρι σήμερα. Εγκαταλειμμένος από κυβερνήσεις και Δημοτική αρχή στη ρύπανση και στην απόλυτη υποβάθμιση επί 50 χρόνια.

Το 2004 με το τέλος των έργων τη Ολυμπιάδας, κυβέρνηση, δημοτική αρχή και επιχειρηματικοί όμιλοι «ανακαλύπτουν» τον Ελαιώνα. Μεθοδεύουν ένα νέο επενδυτικό Ελντοράντο. Αγοράζουν γη πάμφθην (αυτή που μέχρι τότε δεν είχε λεφτά ο Δήμος να αγοράσει). Εφευρίσκουν μια νέα μεγάλη ιδέα. Όχι, τη διάσωση του περιβάλλοντος, αλλά το «να αποκτήσει γήπεδο η ιστορική ομάδα της πόλης». Αλλάζουν τις χρήσεις γης σε μια εκτεταμένη περιοχή, 250 στρεμμάτων,

πολύ ευρύτερη από αυτή που απαιτείται για το γήπεδο –το οποίο απαιτεί περί τα 50 στρέμματα. Το κοινόχρηστο πράσινο μετατρέπεται σε χώρο «εμπορικών χρήσεων και αναψυχής» και καθορίζονται όλες αυτές οι κατασκευές που προαναφέρθηκαν. Στη Βουλή ΝΔ και ΠΑΣΟΚ ψηφίζουν πρόθυμα τις νέες ρυθμίσεις (ν 3481/06 του υπουργού «τσιμεντοποίησης» κ. Σουφλιά). **Το μπλοκ της τσιμεντοποίησης** εμφανίζεται πανίσχυρο –έχουν ανάμεσα στ’ άλλα καταφέρει να παρακάμψουν διά της νομοθετικής οδού τον έλεγχο συνταγματικότητας που ασκεί το Συμβούλιο της Επικρατείας. Χρησιμοποιείται ένας εύηχος τίτλος –«Διπλή Ανάπλαση»- κι όλα είναι έτοιμα. Αρχίζουν οι ανταλλαγές και οι αγορές οικοπέδων, σε τιμές πολλαπλάσιες από τις πραγματικές, πάντα σε βάρος του δημοσίου συμφέροντος. Δοκιμάζουν (για να χρησιμοποιήσουν ευρύτερα στο μέλλον) τη δικαιολογία ότι **τα συμβόλαια και οι Συμβάσεις που υπογράφει ο Δήμος Αθηναίων είναι «ιδιωτικές συμβάσεις» και δεν μπορούν να ελεγχθούν από το ΣτΕ** –στέλνοντας το μήνυμα ότι το «πανηγύρι» σε βάρος του δημόσιου συμφέροντος δεν μπορεί να σταματήσει από κανέναν και με τίποτα.

Ιδεολογικά θωρακίζονται με θράσος πίσω από την κατάσταση που οι ίδιοι δημιούργησαν. Είναι οι «σωτήρες» της περιοχής από τη χρόνια υποβάθμιση –ενώ όσοι αντιδρούν δεν είναι παρά οι «μηδενιστές», αυτοί που δεν θέλουν να γίνει τίποτα καλό για την πόλη. Ο εκβιασμός ωμός: ή θα συναινέσετε στην τσιμεντοποίηση και στη διασπάθιση του δημόσιου χρήματος ή θα βιώνετε την απόλυτη υποβάθμιση. «Σε ελεύθερη αγορά ζούμε, διαλέξτε» ... «Πράσινο, μη το συζητάτε. Δεν έχουμε λεφτά».

Μια ακόμη επισήμανση. Για το μπλοκ της τσιμεντοποίησης ο κύριος μοχλός για το χειρισμό που επιχειρούν είναι το «νέο γήπεδο του ΠΑΟ». Για κάθε σκεπτόμενο άνθρωπο αυτή η «ανάγκη» δεν μπορεί να έχει προτεραιότητα σε σχέση με την ανάγκη «πράσινων πνευμόνων» σε μια πόλη όπως η Αθήνα. Αλλά το ζήτημα δεν σταματά εδώ. Γιατί όπως είδαμε δεν επεμβαίνουν μόνο σε ένα τμήμα γης που είναι αναγκαίο για το γήπεδο (50 στρέμματα) αλλά σε πολύ ευρύτερο (250 στρέμματα), ενώ αυτή η παρέμβαση θα επηρεάσει καθοριστικά και πρακτικά θα ακυρώσει, όπως θα δείξουμε παρακάτω, την πρόβλεψη για πράσινο σε εκατοντάδες ακόμη στρέμματα του Ελαιώνα.

Συνεπώς το γήπεδο χρησιμοποιείται ως μοχλός για να εισβάλλει το real estate στον Ελαιώνα.

Για να έρθει σε πρώτη φάση ένα MALL, που από άποψη επισκεψιμότητας ισοδυναμεί με 10 γήπεδα. Αυτό είναι που ενδιαφέρει κυβέρνηση, αξιωματική αντιπολίτευση, Δήμο Αθηναίων και επιχειρηματικούς ομίλους. Στην πρόσφατη αντιπαράθεση για το MALL του Βωβού είδαμε όλο αυτό το μπλοκ να στέκεται σύσσωμο στο πλάι του Βωβού. Ακόμη και οι παράγοντες του ΠΑΟ, με προφανείς ανακρίβειες, στηρίζουν το Βωβό. Είναι φανερό ότι απέναντι στο «κοινόχρηστο πράσινο» δεν βρίσκονται δυο τρεις επιχειρηματίες αλλά ένα ισχυρό πολιτικο-οικονομικό μπλοκ, που επιχειρεί να επιβάλλει μια συγκεκριμένη πολιτική: τη νεοφιλελεύθερη διαχείριση και την καπιταλιστική κερδοσκοπία στο δημόσιο χώρο. Με την αλαστή συνεργασία των ΜΜΕ, που έχουν αναλάβει το ρόλο της πλύσης εγκεφάλου για να

«περάσει» η αντιστροφή της πραγματικότητας.

Από την άποψη αυτή όλη η μεθόδευση που έγινε στον Ελαιώνα (αρχικά εγκατάλειψη – μετά «ανακάλυψη»-«εφεύρεση» μιας ανάγκης – «σωτηρία» από επιχειρηματική παρέμβαση) είναι τυπική αυτής της πολιτικής.

τι διακυβεύεται σήμερα;

Ο χάρτης που δημοσιεύουμε σε αυτό το σημείο, δείχνει το αθηναϊκό τμήμα του Ελαιώνα. Με πράσινο σημειώνεται η περιοχή που προβλέπεται να γίνει κοινόχρηστο πράσινο –και για την οποία δεν έχει γίνει τίποτα προς το παρόν. Είναι φανερό επίσης ότι η λεγόμενη περιοχή «ανάπλασης», τα 250 στρέμματα, σημειώνεται πλέον και από τους ίδιους με γκρι χρώμα.

Αυτό που πρέπει να κατανοηθεί είναι ότι σήμερα δεν διακυβεύεται μόνον το μέλλον αυτών των 250 στρεμμάτων. Αν προχωρήσει το σχέδιο της «ανάπλασης», και ειδικά οι εμπορικές χρήσεις, τότε **οι αξίες γης θα εκτιναχθούν**. Οι από το 1995 προβλεπόμενες απαλλοτριώσεις θα γίνει αδύνατον να πραγματοποιηθούν –**υπάρχουν σε εκκρεμότητα απαλλοτριώσεις περίπου 450 στρεμμάτων**, πέρα από τα 250, στο αθηναϊκό τμήμα του Ελαιώνα. Έτσι το προβλεπόμενο κοινόχρηστο πράσινο θα αποχαρακτηρισθεί, δίνοντας ώθηση στην εμπορικοποίηση της περιοχής, στην κερδοσκοπία του real estate.

Πρέπει ακόμη να σημειώσουμε ότι τα 250 στρέμματα είναι η καρδιά του πάρκου, που θα μπορούσε να δημιουργηθεί στον Ελαιώνα. Ενώστε το γκρι του χάρτη με το πράσινο που βρίσκεται γύρω του και θα δείτε ότι συγκροτείται μια ενιαία ενότητα περίπου 400 στρεμμάτων –έκταση μεγαλύτερη από το πεδίο του Άρεως.

Ο Ελαιώνας ενώ αποτελεί μια δύναμη ανάσα για τη Δυτική Αθήνα εάν πραγματικά γίνει πράσινο, σήμερα με βάση τη λεγόμενη «ανάπλαση» οδηγείται στο να γίνει μια νέα θηλειά. **Τείνει να μετατραπεί σε πολεοδομικό κέντρο –προέκταση της Ομόνοιας**. Κι αυτό έχει τραγικές πολεοδομικές, κυκλοφοριακές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις, όχι μόνο για τον Ελαιώνα αλλά για ολόκληρη τη Δυτική Αθήνα.

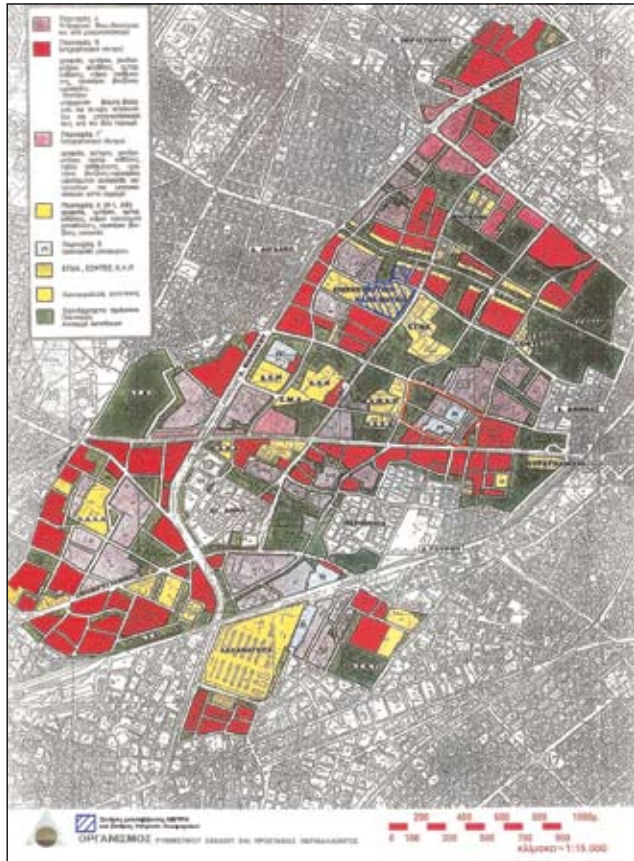
Αυτό είναι το περιβαλλοντικό διακύβευμα. Θα επανέλθουμε γιατί το συνολικό διακύβευμα είναι πολύ ευρύτερο.

από τη χαβούζα στη VOVO-πολη

Αρκετός κόσμος λέει ότι ας αλλάξει η σημερινή κατάσταση και ας γίνει ό,τι νάναι. Να τελειώνουμε με τη χαβούζα, λένε. Δεν είναι όμως έτσι τα πράγματα.

Ο πρώτος λόγος είναι ότι δεν μπορεί ως κοινωνία να αποδεχόμαστε τον εκβιασμό των επιχειρηματικών ομίλων. Δεν είναι μονόδρομος για την κοινωνία η ικανοποίηση των συμφερόντων τους.

Η κοινωνία έχει δικαιώματα, έχει και λόγο. Όλα όσα σχεδιάζουν οι επιχειρηματικοί όμιλοι, στην

πραγματικότητα τα πληρώνει η κοινωνία –όπως δείχνουμε παρακάτω. Γιατί λοιπόν η κοινωνία να μην έχει δικαίωμα άποψης στο τι θα γίνει; Και ακόμη, γιατί να μην έχει δικαίωμα ουσιαστικής και πολύπλευρης ενημέρωσης; **Το μπλοκ της τσιμεντοποίησης επιχειρεί να καταργήσει και το δικαίωμα της κοινωνίας στη γνώση, στην άποψη αλλά και στο δικαίωμα της διεκδίκησης.** Το αν αυτό θα περάσει, συνιστά ένα σημαντικό διακύβευμα της αντιπαράθεσης που γίνεται στον Ελαιώνα. Και δεν αφορά μόνον στον Ελαιώνα. Το μοντέλο, αν περάσει, σίγουρα θα χρησιμοποιηθεί πολύ ευρύτερα

Ο δεύτερος λόγος για το ότι είναι λάθος η αντίληψη «ας αλλάξει η σημερινή κατάσταση και ας γίνει ό,τι νάνα» προέρχεται από το ίδιο το επιχειρούμενο σχέδιο. **Η περιοχή όντως θα αλλάξει αλλά θα αλλάξει προς το χειρότερο και όχι προς το καλύτερο.** Διότι οι παράγοντες που προκαλούν τη σημερινή υποβάθμιση δεν πρόκειται να αλλάξουν –τουλάχιστον για μια περίοδο 15-20 χρόνων. Οι βιομηχανίες, που ρυπαίνουν δεν θα μετεγκατασταθούν, γιατί πολύ απλά κανείς αρμόδιος δεν κάνει τίποτα γι' αυτό, γιατί κανείς δεν εφαρμόζει αυτό που προβλέπεται από το 1995 στο σχετικό Προεδρικό Διάταγμα. Για τον ίδιο λόγο, τα πρακτορεία μεταφορών δεν θα μετεγκατασταθούν. Άρα ο κυκλοφοριακός φόρτος που προέρχεται από αυτά θα παραμείνει. Οι υποδομές δεν πρόκειται να βελτιωθούν. Δεν προβλέπεται τίποτα περισσότερο παρά η διάνοιξη ενάμισυ δρόμου (!) για την εξυπηρέτηση του MALL και του γήπεδο. Με απλά λόγια δεν εφαρμόζεται κάποιο σχέδιο –έστω αυτό του 1995– αλλά αντίθετα γίνονται σημειακές παρεμβάσεις για την εγκατάσταση εμπορικών χρήσεων και κτιρίων γραφείων. **Οι κυκλοφοριακοί φόρτοι αυξάνονται, οι πηγές ρύπανσης όχι μόνον δεν περιορίζονται αλλά αντίθετα πολλαπλασιάζονται.** Θα πει κάποιος ότι λογικά όλοι αυτοί που θα επενδύσουν στην περιοχή θα ήθελαν μια αναβάθμιση των υποδομών. «Λογικά» αυτό στέκει. Όπως επίσης όμως στέκει ότι «λογικά» (με βάση τη «λογική» του κέρδους) οι επενδυτικοί όμιλοι ποτέ δεν έβαλαν λεφτά για κάτι τέτοιο. Τα περιμένουν όλα από το κράτος –δηλαδή περιμένουν να τα πληρώσουν όλα οι πολίτες. Δεν χρειάζονται πολλά λόγια. **Χρειάζεται απλά να δει κανείς τι επικρατεί στο επιχειρηματικό κέντρο του Αμαρουσίου.** Κτίρια πολυεθνικών πάνω σε χωματόδρομους, πάρκινγκ δίπλα σε ρέματα, συνεχής κυκλοφοριακή συμφόρηση, παρά τους πιο σύγχρονους κόμβους που υπάρχουν στην Ελλάδα. Αυτή είναι η VOVO-πολη πρότυπο. **Κι έτσι θέλουν να κάνουν και τον Ελαιώνα.**

Συνεπώς αν προχωρήσει η λεγόμενη «ανάπλαση», τότε όντως η περιοχή θα αλλάξει αλλά θα αλλάξει προς το χειρότερο. Είναι εντελώς έωλο το επιχείρημα ότι «ό,τι και να γίνει θα είναι καλύτερο από τη σημερινή κατάσταση». Η VOVO-πολη δεν είναι πρόοδος αλλά οπισθοδρόμηση.

πόσα θα πληρώσει ο Δήμος Αθηναίων;

Υποτίθεται ότι ένα από πλεονεκτήματα της ρύθμισης, όπως την ολοκλήρωσε ο Νικήτας Κακλαμάνης, είναι το ότι η λεγόμενη «Ανάπλαση» θα γίνει χωρίς να επιβαρυνθεί ο προϋπολογισμός του Δήμου Αθηναίων. Δεν υπάρχει μεγαλύτερο ψέμμα. Αντίθετα. **Στην οικονομική πλευρά του ζητήματος ίσως υπάρχει ακόμη μεγαλύτερη αντιστροφή της πραγματικότητας απ' ότι στην περιβαλλοντική τέτοια.**

Ο Δήμος Αθηναίων αγοράζει διάφορες εκτάσεις γης στην περιοχή της παρέμβασης –εκτός από ένα τμήμα 56 στρεμμάτων που το αποκτά ως υποχρεωτική εισφορά σε γη από το οικόπεδο του Βωβού. Στη συνέχεια νοικιάζει ένα τμήμα αυτής της γης στην ΠΑΕ ΠΑΟ (97 στρέμματα), η οποία θα κατασκευάσει εκεί το νέο γήπεδο. Η ΠΑΕ αναλαμβάνει την κατασκευή του γηπέδου, το οποίο και υπερκοστολογεί και του οποίου η ιδιοκτησία ανήκει στο Δήμο Αθηναίων, ενώ σε αντάλλαγμα δεν πληρώνει στο Δήμο το οφειλόμενο ενοίκιο.

Επί 37 χρόνια ο Δήμος Αθηναίων δεν έχει κανένα έσοδο, παρότι έχει δαπανήσει περί τα 60 εκατ. ευρώ για την αγορά της γης. Μετά την πάροδο της 37-ετίας ο Δήμος Αθηναίων θα κληθεί να πληρώσει το κόστος εκσυγχρονισμού του γηπέδου, οπότε πάλι δεν θα έχει έσοδα. **Απλά θα έχει στην κυριότητά του ένα γήπεδο, το οποίο θα έχει πληρώσει περίπου 70 εκατ. ευρώ πάνω από το κόστος του,** όπως θα δείξουμε στη συνέχεια

Παράλληλα ο «ερασιτέχνης» ΠΑΟ παραδίδει τη Λεωφόρο Αλεξάνδρας στο Δήμο Αθηναίων και

λαμβάνει ως αντάλλαγμα το μισό από το ενοίκιο που η ΠΑΕ θα πλήρωνε στο Δήμο. **Αυτό το ενοίκιο ο «ερασιτέχνης» ΠΑΟ το εισπράττει κανονικά από το Δήμο (παρότι ο Δήμος Αθηναίων δεν το εισπράττει από την ΠΑΕ ΠΑΟ).** Όμως δεν υπάρχει καμιά δικαιολογία για το ενοίκιο αυτό, καθότι η Λεωφόρος Αλεξάνδρας είναι δημόσια γη και κανένας ιδιώτης ή σύλλογος δεν έχει δικαίωμα επ' αυτής. Η Λεωφόρος Αλεξάνδρας είχε δοθεί στον ΠΑΟ με παραχωρητήριο, το οποίο έχει λήξει εδώ και τριάντα χρόνια, χωρίς μάλιστα ποτέ ο ΠΑΟ να πληρώσει το οφειλόμενο ενοίκιο στο Δήμο Αθηναίων.

Πώς μεταφράζονται αυτά σε αριθμούς ή σωστότερα σε σκάνδαλα:

Σκάνδαλο πρώτο:

η υπερτιμολόγηση στην αγορά των οικοπέδων της Εθνικής Τράπεζας (ΕΤΕ) από το Δήμο Αθηναίων

Πρόκειται για τρία οικοπέδα συνολικής επιφάνειας 75 στρεμμάτων. Το τίμημα καθορίστηκε αυθαίρετα στα 20,3 εκατ. ευρώ το Νοέμβριο του 2005 –επί δημαρχίας Ντ. Μπακογιάννη. Ένα χρόνο μετά διαπιστώθηκε από τη Νομική Υπηρεσία του Δήμου Αθηναίων ότι υπήρχε παρατυπία στον αυθαίρετο καθορισμό του τιμήματος. Καλείται το Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών, που καθορίζει μια τιμή μονάδας για τη γη, η οποία πολλαπλασιαζόμενη με ολόκληρη την επιφάνεια των οικοπέδων δικαιολογεί το τίμημα, που είχε αρχικά καθοριστεί. Το σκάνδαλο βρίσκεται στο ότι κατά τον καθορισμό του τιμήματος δεν θα έπρεπε η τιμή μονάδας να πολλαπλασιαστεί με ολόκληρη την επιφάνεια αλλά με αυτήν που απομένει αν αφαιρεθεί η υποχρεωτική εισφορά σε γη των οικοπέδων. Κι αυτό γίνεται παρότι, ακόμη και οι αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΕΧΩΔΕ, ξεκαθάριζαν ότι υπάρχει υποχρεωτική εισφορά σε γη και πρέπει να ληφθεί υπόψη για τον καθορισμό του τιμήματος.

Έτσι ο Δήμος πλήρωσε στην ΕΤΕ χρήματα για μια γη η οποία του ανήκε, ως υποχρεωτική εισφορά γης που οφείλει κάθε οικόπεδο που μπαίνει στο σχέδιο. Επειδή δε για οικόπεδο άνω των 10 στρεμμάτων η υποχρεωτική εισφορά είναι το 60% του οικοπέδου (σύμφωνα με νόμο του Τρίτη από το 1983) καταλήγουμε στο εξής: ο Δήμος Αθηναίων πλήρωσε στην ΕΤΕ 20,3 εκατ. ευρώ ενώ όφειλε 9 εκατ. ευρώ –κι ενώ λαμβανομένης υπόψη της υποχρεωτικής εισφοράς σε χρήμα των οικοπέδων το τίμημα θα περιοριζόταν σε 7 εκατ. ευρώ. **Υπερτιμολόγηση 13 εκατ. ευρώ.** Χώρια οι τόκοι των δανείων –γιατί όλες αυτές οι αγορές γίνονται με δάνεια– που μπορεί να διπλασιάσουν τα αρχικά ποσά.

Στο Συμβούλιο της Επικρατείας εκκρεμεί η απόφαση επί της προσφυγής που έκανε η Επιτροπή Πολιτών για τη Διάσωση του Ελαιώνα. Το βασικό επιχείρημα της άλλης πλευράς είναι ότι η **Σύμβαση αυτή είναι Ιδιωτική (και όχι Δημόσια)** και κατά συνέπεια δεν έχει αρμοδιότητα το ΣτΕ να την εξετάσει. Πρακτικά λοιπόν τι λέει το νεοφιλελεύθερο μπλοκ; **Θα κάνουμε όση διασπάθιση του δημόσιου πλούτου θέλουμε και δεν θα μας**

ελέγχει κανείς.

Σκάνδαλο δεύτερο:

η σύμβαση μεταξύ Δήμου Αθηναίων και ΠΑΕ ΠΑΟ

Όπως αναφέρθηκε η ΠΑΕ ΠΑΟ αναλαμβάνει την κατασκευή του γηπέδου, του οποίου η ιδιοκτησία ανήκει στο Δήμο Αθηναίων, και απαλλάσσεται από την καταβολή ενοικίου. «Λογικά» θα έπρεπε αυτά τα δύο νούμερα να ισοφαρίζονται. Όσο κάνει η κατασκευή τόσο να είναι και η απαλλαγή από ενοίκια. Όμως η μεν κατασκευή με προηγούμενη σύμβαση μεταξύ Δήμου Αθηναίων (επί Ντ. Μπακογιάννη) και ΠΑΕ ΠΑΟ έχει κοστολογηθεί (και υπογραφεί) στα 82 εκατ. ευρώ, που μαζί με τους τόκους χρηματοδότησης γίνονται το πολύ 120-125 εκατ. ευρώ. Η απαλλαγή της ΠΑΕ ΠΑΟ από ενοίκια ανέρχεται σε 192,5 εκατ. ευρώ. Δηλαδή ο Δήμος χάνει από αυτή τη νέα Σύμβαση, που επανδιαπραγματεύτηκε ο Νικήτας Κακλαμάνης, περίπου 70 εκατ. ευρώ, προς όφελος της ΠΑΕ ΠΑΟ.

Στο Συμβούλιο της Επικρατείας εκκρεμεί η διεξαγωγή της δίκης για την υπόθεση αυτή, με βάση προσφυγή που έκανε η Επιτροπή Πολιτών για τη Διάσωση του Ελαιώνα. Το βασικό επιχείρημα της άλλης πλευράς δεν πρέπει να σας είναι άγνωστο πλέον: **και αυτή η Σύμβαση είναι Ιδιωτική (και όχι Δημόσια)** και κατά συνέπεια δεν έχει αρμοδιότητα το ΣτΕ να την εξετάσει. Ο νόυν νοείτω, για τι πεδίο κερδοφορίας λαμπρό διανοίγεται. Και άραγε μόνον κερδοφορίας ή και διαφθοράς;

Είναι χαρακτηριστικό δε ότι η ΕΤΕ, που είναι συνεταιίρος του Δήμου Αθηναίων στη «Διπλή Ανάπλαση» ζήτησε και εξαιρέθηκε από τη Σύμβαση αυτή (προφανώς διότι είναι εξαιρετικά επιζήμια) και μάλιστα υπήρξε και σχετική τροπολογία που ψηφίστηκε από τη Βουλή. Υπέρ ψήφισαν ΝΔ, ΠΑΣΟΚ και ΛΑΟΣ. Άλλοι: «είμαστε υπέρ του γηπέδου». Συζήτηση επί της ουσίας δεν υπήρξε, εκτός από μια παρέμβαση του Γ. Δραγασάκη, βουλευτή του ΣΥΡΙΖΑ.

Σκάνδαλο τρίτο: το ενοίκιο που πληρώνει ο Δήμος Αθηναίων στον «ερασιτέχνη» ΠΑΟ

Η Σύμβαση μεταξύ Δήμου Αθηναίων και «ερασιτέχνη» ΠΑΟ προβλέπει, όπως προαναφέρθηκε να εισπράττει ο «ερασιτέχνης» ΠΑΟ το μισό από ενοίκιο του γηπέδου. Επειδή δε αυτό είναι γενικό, έγινε αμέσως και η ποσοτικοποίηση. Ο «ερασιτέχνης» ΠΑΟ θα εισπράξει 125.000 ευρώ με την αποχώρησή του από τη Λ. Αλεξάνδρας και από εκεί και μετά 600.000 ευρώ το χρόνο, ποσό όμως που αναπροσαρμόζεται με 4,5% το χρόνο, κι αυτό θα γίνεται μέχρι να αποπληρωθεί η κατασκευή του γηπέδου, δηλαδή για 35 χρόνια. Οι 600.000 ευρώ στο τέλος των 35 χρόνων θα γίνουν 2.679.000 ευρώ και η συνολική επιβάρυνση υπερβαίνει τα 49 εκατ. ευρώ.

Και όλα αυτά έναντι ανύπαρκτων δικαιωμάτων του «ερασιτέχνη» ΠΑΟ στη γη της Λ. Αλεξάνδρας. Γεγονός που έχει επικαλεστεί δημόσια ο ίδιος ο Νικήτας Κακλαμάνης στο Δημοτικό Συμβούλιο (βλ. πρακτικά συνεδρίασης 26.02.2008). Πράγμα που κάνει ακόμη μεγαλύτερη την

ΑΥΤΟΙ ΜΕ ΤΑ ΤΣΙΜΕΝΤΑ, ΤΑ ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗ
ΕΜΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΠΡΑΣΙΝΟ ΚΑΙ ΤΗ ΖΩΗ!

**Δεντροφύτευση
Αντίστασης**

Δίνουμε Ζωή
στον Ελαιώνα
**Κυριακή
13 Απρίλη**
Συνάντηση στο σταθμό
μετρό Κεραμεικού 11π.μ.

Αυτοί που σήμερα παρουσιάζουν την ταμμεντοποίηση του Ελαιώνα ως σωτηρία του, είναι σκεβίς οι ίδιοι που τον άφησαν να φτάσει στη σημερινή κατάσταση εγκατάλειψης. Μας καλούν τώρα, με θράσος, να διαλέξουμε ανάμεσα στα χάλια που δημιούργησαν και στη μετροποή του τελευταίου μεγάλου αδόμητου χώρου, στην καρδιά του λικανοπέδου, σε νέα ταμμεντοποίηση. Παραβιάζουν ακόμα και τις δικές τους αποφάσεις για δημιουργία χώρων κοινότητας πρασίνου.

Επιμένουμε και απαιτούμε τη δημιουργία πάρκου υψηλού πρασίνου στον Ελαιώνα.

www.elalonas.wordpress.com
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΟΛΙΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΣΩΣΗ ΤΟΥ ΕΛΑΙΩΝΑ

κοροϊδία

Συνολικά λοιπόν ο Δήμος Αθηναίων χάνει πάνω από 130 εκατ. ευρώ: 13 εκατ. ευρώ από την ΕΤΕ, 70 εκατ. ευρώ από την ΠΑΕ ΠΑΟ και 49 εκατ. ευρώ από τον «ερασιτέχνη» ΠΑΟ. Μέχρι στιγμής, Βλέπουμε τι σημαίνει νεοφιλελευθερισμός στο δημόσιο χώρο. Στους πολίτες λέει «δεν έχουμε λεφτά για πράσινο», ενώ στους επιχειρηματικούς ομίλους λέει: «ελάτε να επενδύσετε και έχετε εξασφαλισμένα κέρδη με το καλημέρα».

Τελικά «χάρισε» ο Βωβός την απαιτούμενη για το γήπεδο γη;

Υπάρχει μια ατέλειωτη φιλολογία και ηθελημένη παραπληροφόρηση σύμφωνα με την οποία το γήπεδο του ΠΑΟ δεν μπορεί να γίνει γιατί τάχα ο κ. Βωβός χάρισε(!) τα 56,5 στρέμματα τα οποία χρειάζεται για να πατήσει το γήπεδο και άρα αν αναγκαστεί να αποχωρήσει από την περιοχή θα πάρει πίσω τη «δωρεά» του!

Πάμε να δούμε τους άρρηκτους δεσμούς με τους οποίους έδεσαν οι ενδιαφερόμενοι το γήπεδο του ΠΑΟ με το MALL, μια και επιθυμούσαν να χρησιμοποιήσουν τους οργανωμένους φιλάθλους ως μέσο πίεσης για τους φαραωνικούς σχεδιασμούς τους. Το 1983 ο Τρίτσος είχε ψηφίσει έναν νόμο περί μεγάλης ιδιοκτησίας, σύμφωνα με τον οποίο κάθε ιδιοκτήτης του οποίου η περιουσία εντάσσεται στο σχέδιο πόλης οφείλει εισφορά σε γη. Το 1991 με διάταγμα του κ. Μάνου η περιοχή τού Ελαιώνα χαρακτηρίστηκε ως ΒΙΠΑ-ΒΙΟΠΑ υπό εξυγίανση και οι συντελεστές εισφοράς σε γη μειώθηκαν. Το 1995 ο κ. Λαλιώτης αναθεώρησε πλήρως το διάταγμα Μάνου με αποτέλεσμα η περιοχή να πάψει να είναι ΒΙΠΑ-ΒΙΟΠΑ υπό εξυγίανση, επαναφέροντας τους πρότερους συντελεστές εισφοράς σε γη, πράγμα που ισχύει μέχρι σήμερα. Ο κ. Βωβός αγόρασε το οικόπεδο της κλωστοϋφαντουργίας ΕΤΜΑ, έκτασης 100 στρεμμάτων, και ως εκ τούτου υποχρεούται να εισφέρει 58,3 στρέμματα γης στο δημόσιο.

Ο καθηγητής κ. Σπυρόπουλος, νομικός εκπρόσωπος του κ. Βωβού στο ΣτΕ, για να άρει την υποχρεωτική εισφορά των 58,3 στρεμμάτων χρησιμοποίησε ως επιχείρημα ότι πρόκειται για δύο ιδιοκτησίες (ΕΤΜΑ και ΕΛΑΤΕΞ) παρόλο που αυτές οι δύο επιχειρήσεις είχαν κοινή εταιρική σύνθεση. Επειδή όμως ο Θεός είναι μεγάλος, και στην περίπτωση υπολογισμού ως δύο ιδιοκτησίες, οι εισφορές σε γη «κουμπώνουν» στα 56,5 στρέμματα!!

Η εισφορά σε γη, τα 56,5 στρέμματα που προέρχονται από το οικόπεδο του κ. Βωβού, δεν είναι λοιπόν δική του περιουσία που τη δωρίζει. Είναι δημόσια περιουσία και περιέρχεται στην ιδιοκτησία του κράτους, ακριβώς επειδή το οικόπεδο του κ. Βωβού μπαίνει στο σχέδιο. Ο νόμος 3481/06 του Σουφλιά, που ψηφίστηκε στη Βουλή και καθόρισε τα περί «διπλής ανάπλασης» μιλά καθαρά περί υποχρεωτικής εισφοράς 42 στρεμμάτων (έχουν μείνει στο διάταγμα Μάνου) και παραχώρησης στο Δήμο άνευ αποζημίωσης 14 στρεμμάτων (γι' αυτό όμως καθώς για την αποζημίωση για τα κτίρια που ήταν πάνω στην εισφερόμενη γη τού δόθηκε ως «δώρο» ο διπλάσιος συντελεστής δόμησης). Συνεπώς τα 56,5 στρέμματα κατ' εμάς και 42 κατά το νόμο Σουφλιά, ανήκουν ανέκκλητα στο δημόσιο και μπορεί ο Δήμος Αθηναίων να τα αξιοποιήσει, με έναν και μόνο αυτονόητο περιορισμό: να είναι η αξιοποίησή τους σύμφωνα με τις χρήσεις γης που προβλέπει ο νόμος. Αυτό είναι ανέκκλητο. Στον κ. Βωβό μένουν 43,5 στρέμματα. Και αυτό

που κρίνεται στο Συμβούλιο της Επικρατείας είναι το τι θα γίνει σε αυτά τα 43,5 στρέμματα ενώ το ζήτημα της ιδιοκτησίας των υπολοίπων 56,5 στρεμμάτων είναι λυμένο.

Η εξέλιξη της υπόθεσης στο Συμβούλιο της Επικρατείας μπορεί να έχει δύο ενδεχόμενα:

- Το πρώτο είναι το ΣτΕ να κρίνει αντισυνταγματική τη ρύθμιση για την οικοδόμηση με διπλάσιο συντελεστή στα 43,5 στρέμματα –καθότι αυτός δόθηκε προκειμένου να μην αποζημιωθεί ο κ. Βωβός για τα επικείμενα κτίρια στη γη των 56,5 στρεμμάτων, μεθοδολογία αποζημίωσης όμως που δεν επιτρέπεται από το Νόμο.
- Το δεύτερο είναι το ΣτΕ να κρίνει αντισυνταγματική την οικοδόμηση έστω και με απλό συντελεστή στο οικοπέδο που έχει απομείνει στον κ. Βωβό μετά την αφαίρεση του τμήματος της εισφοράς σε γη που προαναφέραμε –καθότι το οικόπεδο αυτό ήταν κατοχυρωμένο ως κοινόχρηστο πράσινο από το 1995, οπότε η ρύθμιση Σουφλιά το 2006 αντιστρατεύεται το άρθρο 24

Ερώτημα: στις περιπτώσεις αυτές πρέπει να αποζημιωθεί ο κ. Βωβός; Ναι είναι η απάντηση, αλλά για τι πράγμα; Όχι προφανώς για τη γη των 56,5 στρεμμάτων (αυτό τουλάχιστον είναι κατανοητό σε οποιονδήποτε έχει κοινή λογική) αλλά

- στο πρώτο ενδεχόμενο ο κ. Βωβός δικαιούται αποζημίωσης μόνον για τα επικείμενα κτίρια που υπήρχαν πάνω στη γη των 56,5 στρεμμάτων. (Εκτιμάται περί τα 17 εκατ ευρώ)
- στο δεύτερο ενδεχόμενο ο κ. Βωβός δικαιούται πάλι αποζημίωσης για τα επικείμενα κτίρια που υπήρχαν πάνω στη γη των 56,5 στρεμμάτων αλλά και αποζημίωση για την απαλλοτρίωση του υπόλοιπου οικοπέδου του, των 43,5 στρεμμάτων δηλαδή, καθώς και για τα επικείμενα που βρίσκονται σε αυτό (Εκτιμάται συνολικά περί τα 45 εκατ ευρώ)

Σε κάθε ενδεχόμενο είναι σαφές ότι ο κ. Βωβός δεν μπορεί να εγείρει κανένα αίτημα πάνω στη γη των 56,5 στρεμμάτων και ούτε μπορεί να κάνει τίποτα για να πάρει πίσω τη γη πάνω στην οποία πατάει το γήπεδο.

το συνολικό διακύβευμα

Το διακύβευμα της σημερινής αντιπαράθεσης για τον Ελαιώνα έχει κατ' αρχήν την **περιβαλλοντική διάσταση** που προαναφέραμε και που συνοπτικά θα μπορούσε να περιγραφεί ως εξής: κρίνεται η ακύρωση ή μη ενός κατοχυρωμένου χώρου κοινόχρηστου πρασίνου καθώς και το μέλλον της μόνης περιοχής στη Δυτική Αθήνα, όπου θα μπορούσε να υπάρξει ένας πράσινος πνεύμονας. Κρίνεται η μετατροπή αυτής της περιοχής σε προέκταση του πολεοδομικού κέντρου, με τραγικές κυκλοφοριακές και πολεοδομικές επιπτώσεις σε όλες τις γύρω περιοχές αλλά και στους μεγάλους οδικούς άξονες (Λ. Κηφισσού, Ιερά Οδός, Πέτρου Ράλλη, Κωνσταντινουπόλεως), έτσι που οι συνέπειες να μεταφέρονται σε πολύ ευρύτερη κλίμακα.

Το διακύβευμα είναι επίσης οικονομικό και κοινωνικό. Αφορά στο αν θα επιβαρυνθεί ο πολίτης με όλες αυτές τις υπερτιμολογήσεις. Αφορά ακόμη στο αν θα παγιωθεί μια νέα μέθοδος να παραδίδεται μεγάλος δημόσιος πλούτος στους ιδιώτες. Αφορά επίσης στο αν θα σαρωθούν οι μικροέμποροι από την επέλαση του μεγάλου κεφαλαίου. Αφορά –κι αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό– στο αν θα επικρατήσει ένα εργασιακό πρότυπο με βάση

την πρόσκαιρη και επισφαλή εργασία, δηλαδή τα 12άωρα χωρίς ασφάλιση για 600 ευρώ. Αφορά στο αν θα επικρατήσει ένα κοινωνικό πρότυπο διαβίωσης, που διαπνέεται από την κατανάλωση, από την κενότητα και την εμπορευματοποίηση των πάντων. Αφορά στο αν θα αποδομηθεί ο χαρακτήρας των γειτονιών, οι κοινωνικές σχέσεις και οι συλλογικότητες που δημιουργούνται σε αυτές, κι αν τελικά η αποξένωση θα φθάσει στο απόγειο.

Παράλληλα το διακύβευμα είναι **εξόχως πολιτικό**. Κρίνεται αν οι πολίτες θα μπορούν να ελέγχουν την εξουσία (και μάλιστα την πιο κοντινή σ' αυτούς, την τοπική εξουσία). Κρίνεται το αν οι πολίτες θα μπορούν να αποφασίζουν πού θα διατίθενται οι πόροι, σε ποια έργα και ποιες ανάγκες. Κρίνεται το αν το πολιτικο-οικονομικό μπλοκ εξουσίας θα μπορεί να αυθαιρετεί, να μην υφίσταται κανέναν έλεγχο, να κερδοσκοπεί και να καταστρέφει

το εναλλακτικό σχέδιο: Ο Ελαιώνας μπορεί και πρέπει να γίνει ο «πράσινος πνεύμονας» που έχει ανάγκη η Δυτική Αθήνα

Στην κατεύθυνση αυτή:

1. Να μπει άμεσα σε εφαρμογή το σχέδιο που προβλέπεται από το ΠΔ του 1995. Διεκδικούμε μάλιστα τη διεύρυνση των χώρων πρασίνου που προβλέπονται σ' αυτό, καθώς αυτό επιβάλλεται τουλάχιστον για την αντιμετώπιση ορισμένων από τις συνέπειες της καταστροφής της Πάρνηθας.
2. Να κατασκευαστεί στον Ελαιώνα το Μητροπολιτικό Πάρκο της Αθήνας, ενοποιώντας τους προβλεπόμενους μεγάλους χώρους πρασίνου. Να γίνουν τώρα οι απαλλοτριώσεις που χρονίζουν από 1995.
3. Να ακυρωθεί άμεσα η ρύθμιση για το MALL του Βωβού ώστε να μην «ξεφύγουν» οι τιμές της γης. Ο υπόγειος χώρος στάθμευσης να ολοκληρωθεί, καθότι βρίσκεται στην περιφέρεια της πόλης και δίπλα σε σταθμό του ΜΕΤΡΟ. Πάνω από το υπόγειο να κατασκευαστεί πάρκο υψηλού πρασίνου.
4. Να ακυρωθούν άμεσα όλες οι ληστρικές σε βάρος του δημοσίου συμβάσεις.
5. Να αναδειχθεί το ιστορικό και πολιτιστικό φορτίο της περιοχής. Να συνδεθεί με την Ακαδημία Πλάτωνος και την ενοποίηση των αρχαιολογικών χώρων, με επέκταση των πεζοδρομίων και δημιουργία ποδηλατόδρομου.
6. Να μετεγκατασταθούν σε βιομηχανικές περιοχές οι οχλούσες βιομηχανίες, ζήτημα που επίσης χρονίζει από το 1995.
7. Να οργανωθεί η βιοτεχνία σε βιοτεχνικό πάρκο και να δοθούν κίνητρα στις μικρές επιχειρήσεις για μετεγκατάσταση σ' αυτό. Κι αυτό το ζήτημα χρονίζει από το 1995.
8. Οι χώροι που απελευθερώνονται από τις μετεγκαταστάσεις να γίνουν κοινόχρηστο πράσινο και μικρές κλίμακας εγκαταστάσεις για τον πολιτισμό και τον ερασιτεχνικό αθλητισμό.
9. Να εκτελεστούν όλα τα αναγκαία έργα υποδομής (δρόμοι, δίκτυα κ.λπ.).
10. Να διευθετηθεί το ρέμα του Προφήτη Δανιήλ, ώστε να ανασυσταθεί ο βιότοπος.

11. Να αξιοποιηθούν οι κοινοτικές χρηματοδοτήσεις για το αστικό πράσινο.
12. Να υπάρξει συντονισμός των πέντε Δήμων στους οποίους εντάσσεται ο Ελαιώνας.

Ως προς το νέο γήπεδο του ΠΑΟ, αυτό μπορεί να κατασκευασθεί και στον Ελαιώνα (αφού η πρόταση για το ΟΑΚΑ δεν γίνεται δεκτή) αλλά με προϋποθέσεις: να μη θιγεί το προβλεπόμενο κοινόχρηστο πράσινο στην περιοχή, να μην υπάρξουν γύρω από το γήπεδο εμπορικά κέντρα και δημαρχεία αλλά μόνο πάρκο υψηλού πρασίνου, να μην επιβαρυνθεί ο δημοτικός προϋπολογισμός, να υπάρξουν όλες οι αναγκαίες κυκλοφοριακές υποδομές και γενικά να τηρηθεί η ισχύουσα πολεοδομική νομοθεσία και το Σύνταγμα της χώρας.

Νικήτας Βωβός – Μπάμπης Κακλαμάνης

Η υπόθεση της λεγόμενης «ανάπλασης» στον Ελαιώνα αποτελεί, απ' όσο γνωρίζουμε, το πιο προχωρημένο μέχρι σήμερα στην Ελλάδα μοντέλο σύμφυσης επιχειρηματικών ομίλων και πολιτικού κόσμου. **Πολιτικός εκφραστής αυτού του μοντέλου είναι ο Νικήτας Κακλαμάνης, ο οποίος συνδυάζει τον πιο ακραίο νεοφιλελευθερισμό με μια ολοκληρωτική (κυρίως μέσω των ΜΜΕ) επιβολή των σχεδίων του.** Χωρίς να υποτιμούμε την ανάγκη μιας συνολικής εκτίμησης του φαινομένου, που μάλλον ξεφεύγει από τα πλαίσια αυτού του κειμένου, σημειώνουμε ότι στην περίπτωση του Ελαιώνα έχουμε αντιμετωπίσει:

1. Τον άμεσο συνεταιρισμό του Δήμου με τα επιχειρηματικά συμφέροντα

Δεν έχουμε ξαναδεί πουθενά τέτοια αγαστή συνεργασία. Κι όχι απλά συνεργασία αλλά μεθοδευμένη υποστήριξη από το Δήμο των επιχειρηματικών ομίλων προκειμένου να αποκομίσουν τεράστια κέρδη. Αυτό ισχύει και για το Βωβό και για την ΠΑΕ ΠΑΟ και για τον Μπόμπολα, που ανέλαβε με ανάθεση την κατασκευή του νέου γηπέδου. **Αυτός ο συνεταιρισμός κουρελιάζει κάθε έννοια νομιμότητας και διαφάνειας στη διαχείριση του δημόσιου χρήματος.** Προκαλεί τεράστια ζημιά (οικονομική, περιβαλλοντική και πολιτική) στο δημόσιο συμφέρον.

2. Την προβολή των επιχειρηματιών ως δήθεν ευεργετών του Δήμου Αθηναίων

Αυτό έχει μια οικονομική εξήγηση. Τα προσδοκώμενα κέρδη του Βωβού από το MALL είναι πραγματικά τεράστια. Κατά προσέγγιση μέσα σε 4 χρόνια θα κάνει απόσβεση και στη συνέχεια θα έχει κέρδη περί τα 60 εκατ. ευρώ ετησίως. Πόσες επενδύσεις έχουν τέτοια απόδοση; Αυτό οφείλεται, πρώτον στο ότι με μεθόδευση του ν. 3481/06 **η αγορά της γης του ήρθε πάμφθινα**

(το «δικαίωμα» να κτίσει 70.000 τετραγωνικά υπέργεια του κόστισε 50 εκατ. ευρώ όταν ακόμη και τα 100 εκατ. ευρώ –δηλαδή 1.500 ευρώ ανά δομημένο τετραγωνικό– είναι πολύ χαμηλή τιμή για εμπορικό ακίνητο) και δεύτερον στο ότι **είχε τη συνδρομή του Δήμου και του ΥΠΕΧΩΔΕ για να πάρει όλες τις άδειες, κατά παράβαση του νόμου. Η πιο κρίσιμη άδεια, η έγκριση της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, είναι κυριολεκτικά διάτρητη και σκανδαλώδης** –και είχαν επισημανθεί από την Επιτροπή Πολιτών για τη Διάσωση του Ελαιώνα εννέα σοβαροί και τεκμηριωμένοι λόγοι ακύρωσης. Χωρίς να δοθεί ουδεμία απάντηση (άλλωστε δεν υπήρχε), η έγκριση δόθηκε και μάλιστα πριν καν υπάρξει η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων που αφορά σε όλο το πρόγραμμα της «διπλής ανάπλασης». Μετά απ’ όλα αυτά, δεν είναι καθόλου παράξενο το να κάνει ο Βωβός κάποια «δωράκια» ολίγων εκατομμυρίων ευρώ προς διάφορες κατευθύνσεις. Ορισμένα από τα οποία, τα παρουσιάζει ο Δήμαρχος σα δήθεν «κοινωνικό έργο».

3. Την άμεση στήριξη του Δήμαρχου στον Βωβό, ακόμη και στο Συμβούλιο της Επικρατείας

Υποτίθεται ότι ο Δήμαρχος ενδιαφέρεται για τη «διπλή ανάπλαση», που δήθεν εξαρτάται από το Βωβό. Αλλά και αυτό ακόμη δεν στέκει. **Ούτε το γήπεδο εξαρτάται από το MALL του Βωβού.** Διότι η γη που έχει παραχωρήσει στο Δήμο Αθηναίων ο Βωβός (56 στρέμματα) δεν είναι «δωρεά», όπως ισχυρίζεται ο Βωβός και πρόθυμα του αναγνωρίζει ο κ. Κακλαμάνης, αλλά η υποχρεωτική εισφορά σε γη του οικοπέδου του κ. Βωβού. Κι αυτό το λέει ακόμη και η αιτιολογική έκθεση της ρύθμισης, όπως ψηφίστηκε από τη Βουλή –το αναφέρουμε για να γίνει κατανοητό το μέχρι σε ποια ψέματα είναι διατεθειμένοι να καταφύγουν. **Το ζήτημα είναι λοιπόν ότι αυτός ο συνεταιρισμός Δήμου και επιχειρηματιών, δεν σταματά πουθενά.**

4. Την ενεργοποίηση των ΜΜΕ, που λειτουργούν σαν μεγάφωνα αυτού του συνεταιρισμού

Είναι καίριος ο ρόλος τους στο να παρουσιάσουν την τσιμεντοποίηση σαν ανάπλαση. Στο να δημιουργήσουν μια υστερία μέσα στον κόσμο. Στο να μετατρέψουν τους φιλάθλους του ΠΑΟ

σε υπερασπιστές του MALL του Βωβού, «προκειμένου να γίνει το γήπεδο». Στο να διαδώσουν ψέματα όπως το ότι «ο ΠΑΟ πληρώνει μόνος του το νέο γήπεδο». Και φυσικά στο να αποκλείσουν την αντίθετη άποψη. Μια Επιτροπή Πολιτών, είναι κάτι ανύπαρκτο γι' αυτούς -κι ασπληρίζεται από δεκάδες επιστήμονες. Απλά είναι σαν να μην υπάρχει. Κι όταν φθάνει στο να πετυχαίνει μια αρνητική για τα επιχειρηματικά συμφέροντα απόφαση στο ΣτΕ, τότε λιοδορείται και στοχοποιείται.

Ελαιώνας όπως Βατοπέδι

Επειδή προηγούμενα αναφερθήκαμε σε έναν «συνεταιρισμό Δημοτικής Αρχής και επιχειρηματικών ομίλων» ας κάνουμε μια αναλογία. Όποια υποστήριξη και όποια μεθόδευση υπήρξε από την Πολιτεία (κυβερνήσεις, νομαρχίες, γνωμοδοτικά συμβούλια) προς τον Εφραίμ και την Βατοπέδι ΑΕ, η ίδια ακριβώς επαναλαμβάνεται (προς άλλους ομίλους βέβαια) στον Ελαιώνα. Καταγράφουμε συνοπτικά τις ρυθμίσεις

1. Η ρύθμιση της λεγόμενης «ανάπλασης» με το νόμο 3481/06, γίνεται με νομοθετική παρέμβαση και όχι με τη συνήθη διαδικασία, προκειμένου να παρακαμφθεί το ΣτΕ. Η ρύθμιση είναι πρόδηλα αντισυνταγματική καθότι περιλαμβάνει α) μεταφορά συντελεστή δόμησης και β) αποζημίωση ρυμοτομούμενων ακινήτων με πρόσθετο συντελεστή (τα κτίρια που είναι πάνω στο τμήμα των οικοπέδων της ΕΤΜΑ που εισφέρεται ως εισφορά σε γη, αποζημιώνονται όχι με χρήμα αλλά με επιπρόσθετο συντελεστή δόμησης στο υπόλοιπο οικόπεδο). Και οι δύο αυτές διατάξεις έχουν κριθεί αντισυνταγματικές αλλά η Βουλή (ΝΔ και ΠΑΣΟΚ) ψηφίζει τη ρύθμιση που τις περιλαμβάνει.
2. Ο Βωβός προχωρά στη διαδικασία της αγοράς των οικοπέδων από την ΕΤΜΑ την ίδια περίοδο που η ρύθμιση βρίσκεται υπό ψήφιση στη Βουλή. Τα προσύμφωνα συμβόλαια γίνονται αμέσως μετά την ψήφιση. Τη ρύθμιση υπογράφει ως συναρμόδιος Υπουργός ο Γ. Βουλγαράκης, ενώ η σύζυγός του κα Πελέκη κάνει τις συμβολαιογραφικές πράξεις. Με τη ρύθμιση, ο Βωβός αποκτά -αντισυνταγματικά όπως προαναφέρθηκε- διπλάσιο συντελεστή σε ένα οικόπεδο που μέχρι τότε ήταν χαρακτηρισμένο σαν κοινόχρηστο πράσινο, δηλαδή δεν μπορούσε να κτίσει τίποτα. Όταν ερωτάται ο Βωβός από δημοσιογράφους για τη σχέση με την κα Πελέκη, απαντά: «δεν υπάρχει τίποτα, απλά είναι φίλη με την κόρη μου».
3. Μετέπειτα, όταν ο Βωβός επιχειρεί να κατεδαφίσει τα κτίρια της ΕΤΜΑ και τίθεται ζήτημα

διατήρησης ορισμένων από τα κτίρια αυτά ως βιομηχανικών μνημείων, έρχεται το Υπουργείο Πολιτισμού (επί υπουργίας Βουλγαράκη) και αναιρεί την αρχική απόφαση του, χαρακτηρίζοντας τα κτίρια κατεδαφιστέα, καθότι είχαν υποτίθεται υποστεί «ανεπανόρθωτες βλάβες». Τεκμηρίωση για το χαρακτηρισμό αυτό: ουδεμία.

4. Στη συνέχεια και ενώ ο Βωβός επείγεται να προχωρήσει τις εργασίες ανακύπτει το ζήτημα της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ), η οποία χρειάζεται αρκετό χρόνο για να εγκριθεί -χωρίς να είναι δεδομένη και η έγκριση. Τότε ο Δήμος Αθηναίων βγάζει άδεια στο Βωβό για τμήμα του υπογείου του κτιρίου. Για να παρακάμψει την υποχρέωση της ΜΠΕ, παρουσιάζει ότι ο χώρος στάθμευσης έχει 182 θέσεις (λιγότερες δηλαδή από τις 200 που είναι το όριο για την εκπόνηση ΜΠΕ). Όμως στην πραγματικότητα οι θέσεις ήταν 800, όπως φαινόταν ακόμη και στα σχέδια της ΜΠΕ, που ο Δήμος Αθηναίων είχε στη διάθεσή του. Κραυγαλέα παράνομη άδεια. Όταν αυτό καταγγέλθηκε στο Δημοτικό Συμβούλιο, τότε απλά και κυνικά ο Δήμος είπε: «είναι όλα νόμιμα, πάμε παρακάτω».
5. Η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Βωβού γίνεται αντικείμενο ουσιαστικής κριτικής από την Επιτροπή Πολιτών για τη Διάσωση του Ελαιώνα. Παρουσιάζονται εννέα σοβαροί λόγοι απόρριψης. Ανάμεσά τους, το ότι προκαλείται κυκλοφοριακή ασφυξία σε ολόκληρη την περιοχή. Μία κύρια οδική αρτηρία (οδός Κωνσταντινουπόλεως) δεν εξετάζεται γιατί καταφανώς δεν αντέχει τους πρόσθετους κυκλοφοριακούς φόρους, υπάρχουν ακόμη και αριθμητικές αλχημείες οι οποίες εντοπίζονται αναλυτικά, ενώ ακόμη και σύμφωνα με τη ΜΠΕ η ρύπανση αυξάνεται κατά 40%. Σε όλη αυτήν την κριτική, δεν υπήρξε ουδεμία απάντηση, εκτός από μια επιστολή του Βωβού η οποία έλεγε ότι όλη αυτή η κυκλοφοριακή ασφυξία είναι δικαιολογημένη. Το ΥΠΕΧΩΔΕ δεν απάντησε. Απλά ενέκρινε, με καθυστέρηση βέβαια, τη ΜΠΕ. Προηγουμένως είχε γνωμοδοτήσει θετικά η Νομαρχία Αθηνών (πλειοψηφία ΠΑΣΟΚ), με τον εκπρόσωπο του ΠΑΣΟΚ για θέματα Χωροταξίας, Σπ. Κουβέλη, να λέει ότι οι Νομαρχιακοί Σύμβουλοι του ΠΑΣΟΚ έπραξαν αντίθετα με την κομματική γραμμή.
6. Όμως δεν είναι μόνο ότι η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων είναι απαράδεκτη και δεν θα έπρεπε να εγκριθεί. Υπάρχει επίσης άλλη μια ακόμη μεγαλύτερη αυθαιρεσία. Η ΜΠΕ του επιμέρους έργου εγκρίνεται ενώ δεν έχει καν υπάρξει η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων που αφορά όλο το πρόγραμμα της «Διπλής Ανάπλασης». Υπήρξε παρέμβαση του Προέδρου του ΤΕΕ αλλά και της Πρυτανείας του ΕΜΠ, που ζητούσαν το αυτονόητο: να

- υπάρξει έστω μια λογική σειρά. Όμως οι πάντες κώφευσαν και «βωβάθηκαν».
7. Η αγορά των οικοπέδων της ΕΤΕ με υπερτιμολόγηση 13 εκατ ευρώ, όπως προαναφέρθηκε.
 8. Η Σύμβαση ΠΑΕ ΠΑΟ και Δήμου Αθηναίων με υπερκοστολόγηση του γηπέδου κατά 70 περίπου εκατ. ευρώ, που τα επιβαρύνεται ο Δημοτικός Προϋπολογισμός, όπως προαναφέρθηκε.
 9. Η Σύμβαση «ερασιτέχνη ΠΑΟ» και Δήμου Αθηναίων, που έναντι ανύπαρκτων δικαιωμάτων στη Λ. Αλεξάνδρας χαρίζει στον «ερασιτέχνη» ΠΑΟ 49 εκατ. ευρώ, όπως προαναφέρθηκε.
 10. Μόλις αυτές τις ημέρες εγκρίνεται η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Η Επιτροπή Πολιτών και πάλι κατέθεσε την κριτική της. Αυτή τη φορά δεν υπήρξε ούτε καν απάντηση, έστω για το θεαθήναι. Το καταπληκτικό με αυτή τη Στρατηγική ΜΠΕ είναι ότι ενώ οφείλει (βάση του νόμου που ορίζει τι οφείλει να κάνει κάθε Στρατηγική ΜΠΕ) να αντιμετωπίσει συνολικά, «στρατηγικά», την περιοχική παρέμβασης της «διπλής ανάπλασης», δεν αντιμετωπίζει παρά μόνον ένα τμήμα της, δηλαδή το γήπεδο και τα κτίρια του Δήμου Αθηναίων. «Σβήνει» το MALL. «Σβήνει» και το νέο σταθμό των ΚΤΕΛ, που μεταφέρεται στο απέναντι οικόπεδο από το MALL. Πρόκειται για μελέτη -μαϊμού, κατά παραγγελία του μπλοκ της τσιμεντοποίησης. Το ΥΠΕΧΩΔΕ -καμιά έκπληξη- την ενέκρινε.
 11. Παράλληλα βρίσκεται υπό έγκριση η Μελέτη Χωροθέτησης (Master Plan) του γηπέδου και των κτιρίων του Δήμου Αθηναίων. Ακόμη κι εκεί υπάρχει σωρεία παρανομιών με ουσιώδεις επιπτώσεις στο περιβάλλον και στην κοινωνία. Κατασκευάζονται 3.000 θέσεις στάθμευσης λιγότερες από αυτές που προβλέπει η νομοθεσία -φантаστείτε 3.000 αυτοκίνητα να τριγυρίζουν ψάχνοντας να παρκάρουν. Υπερβαίνεται η επιτρεπόμενη δόμηση και η κάλυψη, όπως προβλέπονται ακόμη και σε αυτή τη ρύθμιση που φέρνει την τσιμεντοποίηση (ν. 3481/06). Φυτεύονται λιγότερα δένδρα ακόμη κι από αυτά τα ελάχιστα που απαιτεί η νομοθεσία. Ουδενμία μέριμνα για το ρέμα Προφήτη Δανιήλ, ίσα ίσα το γήπεδο σχεδόν εφάπτεται (άλλη παρανομία κι αυτή), έτσι ώστε να ακυρωθεί κάθε δυνατότητα ανασύστασης του βιότοπου. Αλλά το πιο τραγικό είναι ότι, έτσι που τα κατάφεραν, το γήπεδο δεν μπορεί να έχει την περιμετρική 20-μετρη λωρίδα, που απαιτείται από τους κανονισμούς της UEFA, για την ασφάλεια των θεατών. Σχεδιάζουν δε να λάβουν για το γήπεδο άδεια λειτουργίας, κατά παρέκκλιση των κανονισμών ασφαλείας!!! Δεν μας επιτρέπεται να έχουμε πολλές αμφιβολίες για το αν το ΥΠΕΧΩΔΕ θα υπογράψει κι αυτή τη Μελέτη Χωροθέτησης.

έκκληση

Η Επιτροπή Πολιτών για τη Διάσωση του Ελαιώνα, αγωνίστηκε και θα συνεχίσει να αγωνίζεται. Κατάφερε με τη δράση της να κάνει γνωστό το ζήτημα. Εκατοντάδες άνθρωποι πήραν μέρος σε δύο μεγάλες κινητοποιήσεις μέσα στο 2008, διεκδικώντας την περιοχή, φυτεύοντας δένδρα εκεί που το μπλοκ της τσιμεντοποίησης ετοιμάζεται να «φυτέψει» μπετόν. Η Επιτροπή έχει διεξάγει με επιτυχία την αντιπαράθεση και στο νομικό και θεσμικό επίπεδο, όπου ήδη **έχει επιτευχθεί απόφαση του τμήματος Αναστολών του ΣτΕ για διακοπή εργασιών στο MALL του Βωβού**, η οποία θα ισχύει μέχρι να βγει η απόφαση για τη συνταγματικότητα της ρύθμισης, που μπορεί να εκδοθεί σε 2-3 χρόνια. Ένα μικρό βήμα και μια σημαντική παρακαταθήκη.

Απαντώντας σε ορισμένα ψέματα που διαδίδει ο Δήμαρχος και οι συν αυτώ, επισημαίνουμε ότι η Επιτροπή συσπειρώνει κατοίκους των γύρω περιοχών αλλά και ένα σημαντικό επιστημονικό δυναμικό, που της επιτρέπει να αντιμετωπίζει όλες τις «τεχνοκρατικές μανούβρες» της αντίπαλης πλευράς. Πλαισιώνεται από ανθρώπους όπως ο Μανώλης Γλέζος, που πέρασε τα παιδικά του χρόνια στον Ελαιώνα, και ο Χρίστος Παπουτσάκης, ο εκδότης του ΑΝΤΙ, που πρώτος ξεκίνησε τον αγώνα για τη σωτηρία του Ελαιώνα, ήδη από τη δεκαετία του '80 –προσπάθεια στην οποία πρέπει να πιστωθεί όλο το θετικό φορτίο της ρύθμισης του 1995. **Συνεπώς η σημερινή προσπάθεια για τη Διάσωση του Ελαιώνα έχει και παρελθόν και εγκυρότητα** –ας το έχουν αυτό υπόψη όσοι με θρασύτητα γενίτσαρου συκοφαντούν την Επιτροπή.

Η δράση της Επιτροπής ξεκίνησε σε δύσκολες συνθήκες και απέναντι σε ισχυρότατους αντιπάλους. Παρά τα ελάχιστα μέσα, με πολλή εθελοντική δουλειά έγινε κατορθωτό σήμερα, το ζήτημα του Ελαιώνα να απασχολεί και να ευαισθητοποιεί αρκετό προοδευτικό κόσμο. Ιδιαίτερα ο κόσμος των κινημάτων πόλης έχει δείξει μεγάλο ενδιαφέρον, πρακτική υποστήριξη και αλληλεγγύη. Αν και το κύριο ζήτημα για τα περισσότερα ΜΜΕ είναι το τι θα γίνει με το γήπεδο του ΠΑΟ, μπορούμε να πούμε ότι έχει έρθει στο προσκήνιο και η ουσία του ζητήματος –τουλάχιστον ορισμένες πλευρές της. Κι αυτό έγινε πιο έντονο μετά τη θετική απόφαση του ΣτΕ. Στη δημόσια συζήτηση ο Ελαιώνας δεν ταυτίζεται πια με το γήπεδο του ΠΑΟ –υπάρχει (μπορεί να μην κυριαρχεί, προς το παρόν, αλλά είναι αισθητή) και η διάσταση «πράσινο» και «όχι VOVO-πολη». Πλέον ζούμε σε μια εποχή που το κυρίαρχο μπλοκ όση δύναμη κι αν επιστρατεύσει, δεν μπορεί να «σβήσει» την πλευρά των αγωνιζόμενων ανθρώπων, του κινήματος.

Όσο κι αν υποτιμήθηκε η δουλειά και ο κόπος της Επιτροπής, έχει ήδη φανεί ότι δεν πήγε χαμένος. **Αποδείχθηκε για μια ακόμη φορά ότι ο μόνος αγώνας που πάει χαμένος είναι αυτός που δεν δίνεται.** Παράλληλα, έχει συσσωρευθεί σημαντική εμπειρία που είναι χρήσιμη για όλους τους αγώνες που γίνονται σε επίπεδο πόλης και περιβάλλοντος.

Στηριγμένη πάνω σ' αυτή τη βάση η Επιτροπή Πολιτών για τη Διάσωση του Ελαιώνα εντείνει τη δράση της και απευθύνει έκκληση σε κάθε σκεπτόμενο και προοδευτικό πολίτη. Οι ανάγκες είναι πολλές. Για τη διάδοση των απόψεων μας, για την οικονομική στήριξη, για την πλαισίωση των κινηματικών δράσεων. Όσο πιο πολύ δυναμώσουμε σε αυτά τα ζητήματα τόσο καλύτερα αποτελέσματα θα υπάρξουν.

Η απόφασή μας είναι δεδομένη: δεν θα καμφθούμε, δεν θα σταματήσουμε τον αγώνα. Ο Ελαιώνας δεν θα γίνει VOVO-πολη αλλά το Μητροπολιτικό πάρκο της Δυτικής Αθήνας.